

KYNOLOGIN KYNÄSTÄ - syyskuu 2024

OPASKOIRAKOKEET ELI TAITOJEN TARKISTUKSET

Kirjoitan nyt Näkövammaisten liiton opaskoirakoulun ja omista käytännöistä, koska niistä olen parhaiten perillä.

Yhteiskunta kustantaa näkövammaisten opaskoirat ja niiden käyttöajan ravinto- ja terveydenhoitokulut. Opaskoiraksi on katsottu kautta aikojen asianmukaisen koulutuksen, käyttöön ohjauksen ja käyttöönottokatselmuksessa hyväksytyt koirat.

Käyttöönottokatselmus tehdään koiran maksajatahon (sairaanhoitopiiri tai vakuutusyhtiö) edustajan ja Opaskoirakoulun johtavan kouluttajan suorittamana.

Tavallisesti katselmuksissa hyväksytyt oppaat toimivat jatkossa vähintään tyydyttävästi ja ajan myötä koirakon yhteistyö edelleen paranee. Mutta jos käykin päinvastoin ja tilanne ei korjaannu lisäkoulutuksellakaan, niin silloin on parasta viheltää peli poikki. Koiran käyttäjä ja koira saattavat kumpikin olla jopa todella hyviä, mutta ”kemat eivät käy yhteen”. Siis silloin on parasta vaihtaa koira tai pohtia koirahommaa uudestaan.

Opaskoirakoe on eräs palveluskoirien kilpailulaji. Opaskoirakokeita on järjestetty melkein koko maamme opaskoiratoiminnan ajan. Vuonna 1948 pidettiin ensimmäiset kokeet muiden palveluskoirien tapaan. Pian huomattiin, ettei opaskoira käytännössä nouda ja kanna parin kilon painoisia rautaesineitä, eikä hypi eri korkeisten esteiden yli, saati sitten seuraa ryömien sotakoirien tapaan.

Ajan mittaan opaskoirien koesääntöjä muutettiin käytännön mukaisiksi ja koirakot ryhtyivät enemmän käydä kokeissa. Opaskoirayhdistys alkoi järjestää kokeet kevät-, syys- ja vuosikokouksensa yhteydessä. Myöskin eri palveluskoirayhdistykset osallistuivat opaskoirienkin koetoimintaan niin, että parhaimmillaan oli yli 30 opaskoirakokeet vuosittain.

Alussa kokeet toimivat myös ns. taidontarkistustilaisuuksina. Niissä tarkistettiin kaikkien taidot, koirien lisäksi myös kouluttajien ja käyttäjien taidot. Tiedossani on,

että ainakin kerran silloin ammoisina aikoina yksi toimimaton opaskoira otettiin pois ja yksi kouluttajistakin joutui etsimään muualta töitä.

Ajat ovat muuttuneet ja henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, etteivät opaskoirat kokeissa käydessään ainakaan tyhmemmiksi muutu. Päinvastoin – koirat ja niiden haltijatkin piristyvät, kun irtaantuvat välillä vakioympäristöistään. Taas jaksaa taivaltaa, koirienkin päissä varmaan pyörivät kaverit siellä kokeissa!

Nykytilanne koeasioissa on vähän huono opaskoirakoiden kohdalla. Kokeisiin osallistuminen on hankaloitunut, kun Opaskoirayhdistyksellä ei ole enää ns. vakituista koepeesaria, joka toimisi näkevänä yleisjärjestelijänä koeasioissa ja maakunnissakin yhteyshenkilöiden apuna tarvittaessa.

Opaskoirakokeiden tuomareitakaan ei kohta enää ole, kun väki on ikääntynyt. Olen koko ns. peesaritoiminnan ajan ollut sitä mieltä, että kokeneet peesarit voisivat toimia myös tuomareina tavanomaisissa kokeissa ja epävirallisissa maaotteluissa. Ns. arvokokeissa sen sijaan pitää edelleen olla Palveluskoiraliiton hyväksymät tuomarit. Kouluttajien toimimista tuomareina en kannata, riittää kun he kouluttavat koiria ja niiden käyttäjiä ahkerasti.

Juha Herttuainen